

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

Met de Zesde Staatshervorming werden heel wat bevoegdheden van het federale beleidsniveau overgeheveld naar de gewesten en de gemeenschappen. Dit heeft ertoe geleid dat bestaande regelgeving werd herschreven of dat nieuwe regelgeving werd uitgewerkt. Om te vermijden dat hierdoor lacunes ontstaan of dat ongewenste effecten gegenereerd worden, sluiten de betrokken gewesten en gemeenschappen samenwerkingsakkoorden af.

Dit samenwerkingsakkoord heeft betrekking op de mobiliteitshulpmiddelen. Zowel de mobiliteitshulpmiddelen die werden overgedragen naar de gemeenschappen en de gewesten met de Bijzondere Wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming en voorheen vergoed werden door de federale overheid via de ziekte- en invaliditeitsverzekering als de mobiliteitshulpmiddelen die al door de gemeenschappen vergoed worden op grond van hun bevoegdheid inzake het beleid van personen met een handicap (art. 5, §1, II,4° Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen).

De basisprincipes van dit samenwerkingsakkoord zijn:

- Het verzekeren van de continuïteit in de dienstverlening;
- Het garanderen van de rechtszekerheid.

Om deze principes te garanderen wordt in dit samenwerkingsakkoord duidelijk omschreven welke criteria gehanteerd worden om - bv. bij verhuis - te bepalen welke deeltentiteit zal instaan voor de vergoeding van het mobiliteitshulpmiddel. Tevens worden in dit samenwerkingsakkoord een aantal maatregelen genomen om – bv. bij verhuis – te vermijden dat de aanvraagprocedure helemaal opnieuw moet gestart worden.

De finaliteit van een staatshervorming is dat de gemeenschappen en gewesten een eigen beleid kunnen uitstippelen. In dit samenwerkingsakkoord waken we erover dat deze autonomie niet leidt tot een onbillijke toename van de administratieve lasten bij de burger en bij alle betrokken actoren. Zonder dat hierbij afbreuk wordt gedaan aan de bevoegdheid van iedere deeltentiteit om eigen procedures en maatregelen uit te werken.

Voor de burger betekent dit dat de documenten voor een aanvraag van een mobiliteitshulpmiddel bij renting (medisch voorschrift, indicatiestelling,...) ook gelden, als de persoon na de aanvraag - en voor de aflevering van het mobiliteitshulpmiddel - verhuist naar een andere deeltentiteit. Bij verhuis zal dan wel de procedure van de nieuwe entiteit moeten gevolgd worden.

Voor de professionele actoren betekent dit dat een erkenning in één van de deeltentiteiten wordt gelijkgesteld met een erkenning in de andere deeltentiteiten, maar dat iedere deeltentiteit de mogelijkheid heeft om bv. voor de doelgroep van snel degeneratieve aandoeningen bijkomende criteria op te leggen entiteiten. Gelijkwaardigheid van de erkenningen is het uitgangspunt, waarbij iedere entiteit de mogelijkheid gelaten wordt om specifieke criteria of competenties te eisen in functie van specifieke prestaties.

Voor de producenten en distributeurs van mobiliteitshulpmiddelen betekent dit dat we afspreken om een systeem uit te bouwen, waarbij producenten en leveranciers slechts één keer een aanvraag tot

validering van een product moeten doen. Daarbij behouden de verschillende deeltentiteiten de autonomie om te valideren en de vergoeding te bepalen. Dit geldt niet voor de Duitstalige Gemeenschap, omdat zij niet langer met een productlijst werken.

B. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1. Dit artikel bevat een opsomming van definities die verder gebruikt worden in het ontwerp van samenwerkingsakkoord.

Art. 2. Met de Zesde Staatshervorming zijn verschillende bevoegdheden vanuit de ziekte- en invaliditeitsverzekering overgedragen naar de gemeenschappen en de gewesten. Dit samenwerkingsakkoord heeft echter enkel betrekking op de mobiliteitshulpmiddelen. Voor de overige bevoegdheden worden afzonderlijke samenwerkingsakkoorden afgesloten.

Art. 3. Het samenwerkingsakkoord heeft betrekking op iedereen die zijn of haar domicilie heeft in België en op personen die rechten openen binnen de toepassing van de Europese en internationale regelgeving

Art. 4. Met dit samenwerkingsakkoord leggen de betrokken gemeenschappen en gewesten de basisprincipes van het samenwerkingsakkoord vast: continuïteit in de dienstverlening en rechtszekerheid. Hiermee willen de deeltentiteiten vermijden dat personen verstoken blijven van een mobiliteitshulpmiddel omwille van mogelijke lacunes of onverenigbaarheden in nieuwe regelgeving die de gemeenschappen en gewesten in uitvoering van de Zesde Staatshervorming zullen uitvaardigen.

Art. 5. Als criterium om te bepalen welke deeltentiteit instaat voor het verlenen van het mobiliteitshulpmiddel en voor de financiering ervan hanteren we het domicilieadres van de aanvrager. Voor personen die gebruik maken van hun recht op vrij verkeer en hun woonplaats hebben in een andere lidstaat van de Europese Unie of in een andere staat die partij is bij de Europese Economische Ruimte of in Zwitserland is dat de deeltentiteit waarin de exploitatiezetel van de werkgever van de aanvrager zich bevindt. Voor personen die gepensioneerd zijn en recht hebben op een Belgisch pensioen en wonen in een andere Lidstaat, is het de exploitatiezetel van de werkgever van de aanvrager waar hij werkte voor zijn pensioen.

Voor personen die hun woonplaats in België hebben, die gebruik hebben gemaakt van hun recht op vrij verkeer van werknemers, zoals gewaarborgd door het EU-recht, en waarvan de woonplaats zich bevindt in een andere deeltentiteit dan deze waarin zij worden tewerkgesteld, bepaalt de woonplaats welke deeltentiteit zal instaan voor de financiering van de verstrekte zorg, ongeacht de plaats waar de zorg wordt verstrekt. De Raad van State stelde in zijn advies dat er rekening gehouden moet worden met de bijzondere situatie van die personen in het licht van verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 „betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels“.

De Raad van State haalde in een advies van 28 juni 2018 met betrekking tot het voorontwerp van decreet houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017 in kader van de gezinsbijslag echter het volgende aan:

“Het Hof zou met name kunnen vaststellen dat de gezinsbijslagen, ook gelet op de waarborg van artikel 23 van de Grondwet, in alle deelgebieden worden toegekend (zij het niet noodzakelijkerwijze op dezelfde wijze), zodat niet daadwerkelijk sprake kan zijn van een minder gunstige behandeling of

van het verlies van socialezekerheidsvoordelen, wanneer een persoon onder een van de vier mogelijke gezinsbijslagsstelsels ressorteert.”

Aangezien de systemen met betrekking tot mobiliteitshulpmiddelen van de verschillende deelentiteiten als evenwaardig beschouwd worden, wordt er geacht dat men niet kan spreken van een minder gunstige behandeling of van het verlies van socialezekerheidsvoordelen wanneer het criterium van woonplaats gehanteerd wordt voor personen die hun woonplaats in België hebben, die gebruik hebben gemaakt van hun recht op vrij verkeer van werknemers, zoals gewaarborgd door het EU-recht, en waarvan de woonplaats zich bevindt in een andere deelentiteit dan deze waarin zij worden tewerkgesteld. Op dat vlak verschilt de regelgeving met betrekking tot mobiliteitshulpmiddelen van de zorgverzekering, waarbij het Hof van Justitie en het Grondwettelijk Hof vaststelden dat er sprake was van een inbreuk op het Europees recht aangezien deze personen geen gebruik konden maken van de zorgverzekering. Een dergelijke zorgverzekering werd namelijk enkel in Vlaanderen aangeboden en er waren in de andere deelentiteiten van België geen gelijkwaardige systemen voorzien, wat wel zo is voor mobiliteitshulpmiddelen.

Het tweede lid van paragraaf 1 van dit artikel handelt specifiek over Brussel. Wie in dit tweetalig gebied woont en aangesloten is bij de Vlaamse sociale bescherming kan zijn aanvraag voor een mobiliteitshulpmiddel indienen bij ofwel het loket georganiseerd door de GGC (GGC-loket), ofwel bij de zorgkas van de Vlaamse sociale bescherming (VSB-loket), volgens de regels bepaald in het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende het uniek loket voor de mobiliteitshulpmiddelen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Inwoners van voornoemd tweetalig gebied die niet zijn aangesloten bij de Vlaamse sociale bescherming kunnen hun aanvraag enkel indienen bij het GGC-loket.

Zowel bij het GGC-loket als bij het VSB-loket zullen het geheel van de mobiliteitshulpmiddelen kunnen worden aangevraagd waar de persoon met een zorgbehoefte recht op heeft, dat betekent zowel de medische hulpmiddelen die vóór de Zesde Staatshervorming tot de bevoegdheid van de federale overheid behoorden als de aanvullende mobiliteitshulpmiddelen die reeds tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoorden (de aanvullingen die vroeger via VAPH werden verleend, of de aanvullingen die door de Phare worden verleend).

Iedere deelentiteit heeft zijn eigen procedures en aanvraagformulieren. Bij het indienen van een aanvraag moeten deze procedures gevolgd worden. Tevens moet het aanvraagformulier van de betrokken deelentiteit gebruikt worden. De arts, de indicatiesteller of de bandagist hoeven echter niet gedomicilieerd te zijn in de deelentiteit waar de aanvraag wordt ingediend. Gelijkwaardigheid van de erkenningen is het uitgangspunt.

Art. 6. Om bij het verhuizen naar een andere deelentiteit van een persoon met een zorgbehoefte ervoor te zorgen dat alle relevante gegevens voor de aanvraag in de nieuwe deelentiteit beschikbaar zijn. Zal het dossier met alle relevante informatie worden bezorgd aan de rechthebbende of aan het loket dat instaat voor de verdere afhandeling van het dossier.

Art. 7. In geval een mobiliteitshulpmiddel middels een verhuursysteem ter beschikking wordt gesteld, dan engageert de verhurende deelentiteit zich ertoe dat de personen die naar een andere deelentiteit verhuizen nog drie maanden verder gebruik kunnen maken van het verhuurde mobiliteitshulpmiddel. Op die manier geven we de betrokken persoon voldoende tijd om een nieuwe aanvraag in te dienen in de ontvangende deelentiteit.

Art. 8. Als een persoon verhuist nadat hij een aanvraag voor een mobiliteitshulpmiddel heeft ingediend en voor de beslissing genomen is, dan wordt in het verkoopsysteem de hele procedure verder afgewerkt in de deelentiteit waar de aanvraag werd ingediend. De deelentiteit die de beslissing neemt staat ook in voor de vergoeding van het mobiliteitshulpmiddel.

In geval van een verhuursysteem wordt de verdere procedure afgehandeld in de andere deelentiteit. Alle relevante informatie wordt bezorgd aan de persoon met een zorgbehoefte of aan het loket dat instaat voor de verdere behandeling van het dossier. De bedoeling is dat medische voorschriften, indicatiestellingen of rapporten die in het kader van de lopende, oorspronkelijke aanvraag reeds bezorgd werden, kunnen hergebruikt worden conform artikel 6.

Art. 9. Bij verhuis gelden niet langer de hernieuwingstermijnen van de oorspronkelijke deelentiteit, maar wel de termijnen van de nieuwe deelentiteit.

Art.10. Wie in een deelentiteit gemachtigd is als bandagist / orthopedisch technoloog in de mobiliteitshulpmiddelen wordt in de andere deelentiteiten gelijkgesteld. Hij kan dus ook in de andere deelentiteit verstrekkingen uitvoeren en factureren op voorwaarde dat hij de procedure van de betrokken deelentiteit volgt.

Iedere deelentiteit behoudt wel de bevoegdheid om de gelijkstelling van een bandagist te schorsen of in te trekken als hij niet aan de voorwaarden van de betrokken deelentiteit voldoet of niet aan de bijkomende criteria voldoet die een deelentiteit kan opleggen voor specifieke doelgroepen.

Als een deelentiteit de gelijkstelling van een bandagist schorst of intrekt, dan moeten de andere entiteiten daarvan op de hoogte gebracht worden.

Bandagisten met een exploitatiezetel in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad en in georganiseerd verband werkt, worden gelet op de wijze waarop het georganiseerd verband georganiseerd is, op basis van objectieve factoren beschouwd als een onderdeel van hetzij een unicommunautaire, hetzij een bicommunautaire instelling. De bandagisten wenden zich naar de instelling waartoe zij behoren, namelijk ofwel de Vlaamse Gemeenschap, ofwel de GGC, ofwel de Cocof, om gemachtigd te worden.

Art. 11. Een deelentiteit kan bijkomende machtigingsvoorwaarden opleggen voor zijn bandagisten / orthopedisch technologen in de mobiliteitshulpmiddelen. Deze voorwaarden gelden dan ook in het kader van de gelijkstelling. Met andere woorden: een bandagist die niet aan de bijkomende voorwaarden beantwoordt van een deelentiteit kan in de betrokken deelentiteit ook niet gelijkgesteld worden. De deelentiteiten spreken af om met mekaar in overleg te gaan, vooraleer bijkomende voorwaarden worden opgelegd. Dat overleg is geen vormvereiste voor het opleggen van bijkomende machtigingsvoorwaarde, maar wordt beschouwd als een inspanningsverbintenis naar de andere deelentiteiten toe.

Art. 12. België is een kleine markt voor producenten en verdelers van mobiliteitshulpmiddelen. Als de aanvraag voor de erkenning van een hulpmiddel door de staatshervorming nu in drievoud zou moeten gebeuren, dan wordt die markt nog kleiner wat ook een negatieve impact kan hebben op de kostprijs voor een mobiliteitshulpmiddel. Daarom wordt afgesproken om een systeem te ontwikkelen waarbij een aanvraag tot erkenning van een hulpmiddel slechts één keer moet ingediend worden en waarbij iedere deelentiteit – met uitzondering van de Duitse Gemeenschap - toch zijn autonomie behoudt wat betreft de voorwaarden voor de terugbetaling van producten.

Art. 13. Het is belangrijk dat de expertise met betrekking tot mobiliteitshulpmiddelen wordt gedeeld. Het aantal specialisten in die materie is immers vrij beperkt. Daarom engageren de deelentiteiten zich ertoe om hun adviescommissies open te stellen voor waarnemers uit de andere deelentiteiten.

Art. 14. Daarnaast wordt een overlegorgaan gecreëerd waar de expertise uit de verschillende deeltiteiten gebundeld wordt met het oog op kennisdeling en – waar mogelijk – met het oog op een afgestemd beleid inzake de erkenning van producten.

Art. 15. Gegevensuitwisseling vormt een belangrijk aspect van het samenwerkingsakkoord. Gegevensuitwisseling is een voorwaarde om bv. cumulregels toe te passen en hernieuwingstermijnen in rekening te brengen.

Art. 16. Dit artikel legt de datum van inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord vast en voorziet een uitzondering voor artikel 12 dat inwerking treedt op een gemeenschappelijke datum bepaald door een besluit van elk van de bevoegde regeringen. Dit artikel regelt ook de opzeggingsmodaliteiten.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN